

Rapport från Ladakh i Himalaya

Resan gick till Ladakh i nordligaste Indien. Detta är en av världens mest isolerade platser och öppnades för besökare först på 1970-talet.

Vi besökte ett antal kloster, vandrade i 2 dagar, reste landvägen ut ur Himalayamassivet vilket tog 2 dagar. Sedan fortsatte vi med buss till Dharmasala där exiltibetanerna fått en egen stat i Indien och slutligen med buss tillbaka till Delhi.

Sammanlagt färdades vi ca 100 mil på urusla vägar med en snittfart på 20 km i timmen. Vi bytte också klimatzon från ökentorr hetta med klarblå himmel till dallrande fuktigt monsunklimat.

En av världens mest isolerade platser

Att anlända till Indien är alltid samma chock. Militärer med AK4:or överallt tom på bussen mellan terminalerna. Ett myller av människor och bagage. En militär som riktade en pistol rakt mot oss vid säkerhetschecken visade sig hålla på med en övning. Värmekameror som kollar misstänkta svininfluensafall. En otrolig röra överallt och inte minst när man kliver ut ur terminalen där hundratals taxichaufför försöker hitta just sin resenär.

Vi fick vänta 6 timmar på inrikesterminalen innan vårt plan avgick mot Leh i Ladakh. Flygningen är en av världens mest spektakulära. Man flyger över det mycket karga Himalaya massivet. Ingen grönska, inte ett grässtrå utan bara öken och plötsligt öppnar sig en liten dal. Planet måste då sjunka snabbt och gira tvärt för att komma in mot landningsbanan i hög fart. De tre dagliga flighterna landar alla före 9 på morgonen.

Huvudlaman i Ladakh landade samtidigt och möttes av en välkomstkommitté med traditionella kläder och lamor i orange kåpor.

Det bor 30 000 människor i Leh och 150 000 i området varav 20 000 är militärer. Den militära närvaron beror på närheten till Kina och Pakistan. Det är oerhört kargt och de enda träd man ser är snabbväxande popplar som växer kring små smältvattenrännilar och den väldigt magra floden Indus, mer som en rännil, som buddhisterna ser som helig.

Dalen är oerhört isolerad. Inga västerländska mobiler funkar och Internet via satellit ligger ofta nere. Det är ont om mat stora delar av året eftersom det är svårt att få hit förnödenheter. Invånarna gräver under vintern ner sina grönsaker i marken. Någon frukt utöver aprikoser såg vi inte till. Betingelserna för att leva här är svåra och därför har regeringen i Delhi också beslutat att befria både invånare och företag från inkomstskatt

På vintern sjunker temperaturen till minus 20 grader och på sommaren är solen brännande och skär rakt igenom mörka solglasögon. Isoleringen är påtaglig och stora delar av året har man begränsade om ens några kommunikationer med omvärlden.

När en Dalai lama dör börjar tibetanska munkar att söka efter hans reinkarnation, ett litet barn. Kännedom om den tidigare Dalai lamans ägodelar anses vara ett viktigt tecken på reinkarnation.

Hela dalen på fötter för att möta Dalai lama

Vi gick upp tidigt tidigt för att sälla oss till de flesta invånare i Leh som finklädda gick ut på stadens gator för att möta sin andlige ledare, his holiness Dalai Lama. Människorna trängdes hela vägen från flygplatsen till hans palats, ett enkelt hus som Leborna förärat honom. De hade plastblommor i händera, radband och rökelse. En andäktig tystnad rådde när hans stora karavan av bilar närmade sig. Möteskommittén på flygplatsen bestod av närmare 50 bilar och 2 ambulanser med 4 sjukvårdare i varje. Det var en stark upplevelse att få dela denna stund med Leborna.

Levande kloster på landsbygden

Vi reste runt i staden och dalen med guide och chaufför och besökte flera kloster som fortfarande är levande. De ligger ofta lite för sig själva på en klippa. Vi deltog i en morgonbön i klostret Tiksha där några munkar kallade till mässan genom att väcka sina bröder med hornlurar. Munkarna droppade in i klostersalen efterhand och sjöng sina mantran. Under tiden serverades de en lätt frukost bestående av smörte med gryn i.

Tidigare lämnades andre sonen till klosterliv medan det numera är frivilligt.

Brännugn för de döda

Vi besökte krematoriefältet där varje familj har sin egen "brännugn". Man lämnar askan i 4 dygn och sedan strös den i floden Indus eller i bergen. Dag 49 reinkarneras själen och det firar de anhöriga.

Livet som hund och ängel

Vi åkte till en astrolog som berättade om både tidigare och kommande liv. Jag som känner mig hemma i Indien har tydligen enligt honom levt där som hund. Jag har varit ängel och manlig läkare också. Syster Monikas själ hade levt betydligt kortare och bara funnits i en ren tidigare enligt hans tjocka astrologiska bok.

På flygplatsen i Delhi träffade vi många människor som skulle vandra i Ladakh. Några hade tom cyklar med sig.

Baby trekk

Vi bestämde oss för en 2-dagars vandring, den s.k baby-trekk och inte så ansträngande sades det oss. Vi hade en 22-årig student med oss som vägvisare. Det är oerhört kargt, brant och ödsligt. Det gick upp och det gick ner och det var tungt att andas. Efter 6 timmar kom vi fram till en by som låg helt isolerat men där ca 50 familjer hade samlats kring ett litet vattendrag. Det gick ingen väg ända fram utan byborna får gå eller rida på häst för att komma fram till vägen och ta bussen som går en gång om dagen i varje riktning. Vi hystes in hos en familj som hyrde ut 3 rum på taket av huset. Vi fick klättra på en vinglig stege och utsikten var en stor belöning för dagens vedermödor. Toaletten, ett hål i golvet, delades med familjen. Vi delade systerligt på en halv hink vatten och en handduk och lyckades duscha av oss hjälpligt indian style. Vi sov på golvet på tunna madrasser och åt i familjens allt-i-allo rum. Det dök upp ett gäng israeler så småningom och en tystlåten japan. Åsnorna i stallet nedanför hade konsert på natten och det var svårt att sova pga den höga höjden. Stjärnhimlen var makalös och det var inte svårt att identifiera stjärnor som syns även från våra trakter.

Till frukosten dök 2 farbröder på 84 år upp och den ena visade sig vara astrolog. Hur dessa gamlingar kan ta sig runt är svårt att förstå.

I Himalaya är himlen blåare och stjärnorna starkare än på någon annan plats. Närmare himlen.

Skolbarn vandrar 4 timmar per dag över höga pass

Vi fortsatte vandringen genom nya pass och mötte skolbarn som skulle till nästa dal. Det tog dem 2 timmar i varje riktning, att gå till skolan. På vintern när det är minus 20 minusgrader och ishalt traskar de på en väg och då blir vandringen ännu längre. Solen bränner otroligt starkt och det finns inget att skugga sig med.

På tebjudning hos en liten gumma

När vi lunchade i en grönskande by nere vid ett vattenfall njöt vi av det nybryggda chai-teet. Vi gick längst ett vägbygge som i sig är ett konststycke i dessa branta berg och kom förbi en gammal tant som plockade aprikoser. Vi frågade om vi kunde köpa några eftersom det är så ont om frukt och då bjöd hon in oss på te. Hon bor ensam med en vuxen dotter i ett skjul där 4 kor och 2 åsnor delar på bottenplanet och där hon har sitt rum en trappa upp. Hennes man hade avlidit för några dagar sedan och hon hade 7 vuxna barn varav en var nunna hos Dalai Lama. Några franska turister hjälpte henne att plocka aprikoser vilka hon framställde aprikosolja av.

Hon ville bjuda på hembryggt vin och blev generad när vi gav henne 100 rupier (15 kr) som betalning för aprikoserna. Vi fick tipset av henne att stoppa valnötslöv i solhattarna för svalka och det hade effekt.

Strömlöst

Bussen till Manali skulle avgå kl 5 på morgonen och det visade sig att strömmen i hela stan stängs av på natten. Som tur var hade vi ficklampa. Bussen hade 27 platser och var fullbokad.

De båda vägarna till Ladakh går över 5000 meters höga pass. Man får varken vara rädd för bråddjupa stup eller bli åksjuk. Det skumpade så mycket att vi ofta slog huvudet i busstaket. Vägarna hålls öppna under maj till oktober. Därefter går det bara att flyga hit och ofta ställs planen in pga dåligt väder.

En hisnande bussfärd

Resan tog 16 timmar denna dag och färden blev rätt obekvä. Vi färdades över 4 höga pass på 5.300 meter där toppen var utmarkerad med böneflaggor. Det var konstant bråddjupa stup och vägens bredd tillät inga möten men det visade sig komma bilar och lastbilar ständigt med varutransporter och olja. Det var skumpigt och det pågick vägarbeten överallt. Militären använder också dessa vägar för sina förflyttningar. Då och då stannade vi för mat eller tepauser. Sista timmarna färdades vi i totalt kolmörker.

Vi drog en lättnadens suck när vi efter 16 timmars resa anlände till tältlägret där vi skulle övernatta. Höjden var lägre och tätsängarna rätt sköna. Middagen intogs på ett närbeläget hotell och sedan kröp vi ner under filtarna.

Nästa dag trodde vi skulle bli behagligare eftersom vi började närma oss civilisationen men det visade sig vara tvärtom. Klimatet ändrade sig när vi passerade delstatsgränsen till Himachal Pradesh; det blev frodigare men också blötare och lerigare. Vägarna var ibland otäckt sladdriga lurfält och trafiken tätnade betydligt eftersom det var Independence day och många indier sökte sig till de svalkande bergen. Vägarna tillät inte möten och det blev köbildning i båda riktningarna. Chaufförerna fick gå ut och göra upp om framfarten. Ibland tvingades vi backa runt otäcka krökar centimetrar från stup. Så länge vi såg vägkanten kändes det OK men rätt ofta gjorde vi inte det. Vid nåt tillfälle skrapade en mötande lastbil upp vår sida och sidospeglarna fick sig flera smockor. I Indien ringer man inte på myndigheterna utan löser problemen själva. Men vi något tillfälle hade trafikstockningarna varav i 2 dygn och då ryckte militären ut. Vår chaufför var en ängel.

Vi anlände så småningom till Manali i hållande regn och hade inget hotell bokat. Det var fullt med indiska turister överallt.

På skönhetsalong i Manali

Vi hade hela nästa dag i Manali eftersom vi skulle ta nattbussen vidare till Dharamsala; tibetanernas fristad/fristat i Indien. Vädret var monsunigt men vi tog en taxi till de gamla stadsdelarna och hittade en skönhetsalong där vi njöt av en timmes reflexologi utförd av 2 indiska killar med rejäla nypor. Sen blev det också ansiktsbehandling i omvänd ordning mot hemma, dvs först krämer, sedan ånga och sen var det klart. Vi hamnade också i en affär med de mest underbara tibetanska mandalor (religiösa målningar gjorda av munkar).

Bussen till Dharamsala var av samma typ som tidigare men större. Det tog hela natten. Jag inbjöds ligga på en soffa bakom chauffören, så smal att jag fick hålla i mig med båda händerna för att inte ramla av.

Vi anlände i gryningen till Mc Loud Ganj som ligger ovanför Dharamsala. Där uppe bor Dalai Lama och hans regering. Det är ett väl fungerande samhälle där man tar hand om de flyktingar som fortfarande kommer från Tibet vandrandes en hel månad över Himalaya till Nepal där de får flyktingstatus och sedan slussas vidare till Dharamsala.

Vårt problem var att inget var öppet och alla guest houses fullbokade. Inte kul att dra runt i en monsunfuktig by där ingenting var öppet. Men vi hade tur att hamna på det trevligaste guest houses och med ett öppet café i bottenvåningen.

I Dalai Lamas hemstad

Dharamsala var en chock. Oerhört fattigt och ruffigt, stökigt och med många backpackers som stannade en längre tid och försökte försörja sig på att ge behandlingar i enormt kyffiga lokaler. Vi letade upp de vettigaste restaurangerna och även en massör som gav oss tibetansk massage och reflexologi. Klangmassage var också en intressant upplevelse. Många skrämmande historier fick vi höra. Vi träffade även västerlänningar i munkkläder.

Dalai Lamas tempel och hans bostad ser inte mycket ut för världen men man har gjort så gott det går av en vanlig byggnad.

Som engelskalärare

Vi såg en skylt utanför en byggnad där elever sökte konversationslärare för att bättra på sin engelska. Jag konverserade 4 unga flickor i åldern 20 – 25 som alla hade anhöriga i fängelse i Tibet. De hade flytt med nu endast sporadisk kontakt med sina anhöriga. Deras dagar var hårda; de gick i skola i ett år innan de skulle slussas vidare och studerade engelska, tibetanska och datakunskap. De gick upp kl 5 på morgonen och i säng vid midnatt. Däremellan lämnade de inte byggnaden. En dag i veckan var ledig och då skulle de tvätta kläder. De hade inga pengar och knappt några personliga tillhörigheter men drömmar om sin framtid. Saknaden efter familjerna var oerhörd. De hade alla magproblem eftersom de inte tålde den indiska maten och de var även förkylda med luftrörsproblem pga den råa fukten. Vi gav dem lite pengar så att de skulle kunna köpa kläder och medicin.

Vi tog en sk shared taxi till Dharmalas busstationen. Det visade sig vara en riktigt dålig idé eftersom de klämde in 12 pers i en jeep. Bagaget slängdes upp på taket och chauffören satt på ena skinkan. Det var brant med hårnålskurvor och en vältning kändes inte långt bort.

Vi hade bokat biljetter med Volvobuss till Delhi. Det visade sig finnas 3 klasser på bussarna; vanlig indisk buss; delux buss och super delux buss vilket då var Volvo. Alla talade andäktigt om dessa och de kostade också dubbelt så mycket som delux bussen.

Det tog 12 timmar till ett dallrande hett Delhi och vår resa till världens tak var till ända.

Det planeras byggas en tunnel genom Himalaya så skynda dit!

Mariann Klint
aug 2009

